

27.09.2023

Asia/6

§ 223

Vantaan ratikan Helsingin osuuden toteuttaminen

HEL 2023-008218 T 08 00 02

Päätös

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Vantaan ratikan hankesuunnitelman ohjeellisena noudatettavaksi ja hankkeen Helsingin osuuden toteuttamisen siten, että

- raitiotien ja siihen liittyvän katuinfrastruktuurin arvonlisäveroton enimmäishinta on 15 miljoonaa euroa (Maarakennuskustannusindeksi 10/2022, pisteluku 128,37, 2015=100),
- kaupunki neuvottelee valtion kanssa valtionavusta hankkeelle syksyn 2023 aikana, ja
- toteutuksen ehtona on, että Vantaan kaupunki käynnistää oman hankeosuutensa rakentamisvaiheen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Yhteenveto Vantaan ratikan Helsingin hankeosuudesta
- 2 Vantaan ratikan hankesuunnitelma
- 3 Mellunmäen keskuksen kunnallistekninen yleissuunnitelma
- 4 Länsimäentien ja Jänkäpolun yleisasemapiirustus

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote
Vantaan kaupunki

Otteen liitteet
Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Yleistä

Vantaan ratikka on suunniteltu pikaraitiotieyhteys Helsingin Mellunmäestä Vantaan Hakunilan, Tikkurilan ja Aviapoliksen kautta lentoterminalille. Raitiotien kokonaispituus on noin 19,3 kilometriä, josta noin 500 metrin rataosuus ja itäinen päätepysäkki sijoittuu Helsingin alueelle. Raitiotie on suunniteltu samoin suunnitteluperiaattein kuin Helsingin pikaraitiotiet. Raitiotietä varten toteutetaan uusi varikko Vantaan Vaaraan. Raitiolinjaa liikennöidään tiheimmillään 7,5 minuutin vuorovälillä, matka-aika Mellunmäestä lentokentälle on noin 54 minuuttia ja keskinopeus noin 22 km/h.

Ratikka on Vantaan kaupungin kärkihanke, joka ohjaa kaupungin maankäytön kehittymistä kaupungin strategian ja yleiskaavan mukaisesti mahdollistamalla kaupungin kasvun joukkoliikenneyhteyksien varilla nykyistä kaupunkirakennetta tiivistäen. Vantaan yleiskaavaratkaisu tukeutuu raitiotiehen ja hankesuunnittelun rinnalla on laadittu ratikan kaavarunko, joka ohjaa tarkempaa maankäytön suunnittelua.

Vantaan ratikka on huomioitu Helsingin yleiskaavassa ja toteuttaa sen tavoitetta raideliikenteen verkostokaupungista. Yleiskaavassa on useita muita pikaraitotievarauksia, joilla on yhtymäkohtia Vantaan ratikan kanssa. Ratikan toteutus on linjassa Helsingin yleiskaavan toteuttamissuunnitelman 2022:n kanssa, jossa Mellunmäki on kaupunki-uudistusalue ja täydennysrakentamisen painopiste.

Aiemmat päätökset

Vantaan kaupunginvaltuusto hyväksyi Vantaan ratikan yleissuunnitelman ja käynnisti toteutukseen tähtäävän suunnittelun 16.12.2019. Vantaan kaupunginhallitus hyväksyi Vantaan ratikan hankesuunnitelman 8.5.2023 ja kaupunginvaltuusto hankkeen toteuttamisen 22.5.2023.

Helsingin kaupunginvaltuusto hyväksyi yleissuunnitelman jatkosuunnittelun pohjaksi 27.11.2019 todeten, että Vantaan ratikka on seudullisesti merkittävä yhteys, jonka suunnittelun jatkaminen on perusteltua.

Kustannukset

Helsingin osuuden kustannukset on arvioitu Länsimäentien kunnallisteknisessä yleissuunnitelmassa. Raitiotieinfran sekä siihen liittyvien katujen ja johtosiirtojen kokonaiskustannukset ovat 15 miljoonaa euroa. Kustannusarvio sisältää rakentamisen, rakennuttamisen ja suunnittelun kustannukset sekä riskivaruksen. Rakentamisen yhteydessä toteutetaan lisäksi muita alueen maankäyttöä palvelevia investointeja, kuten kunnallisteknisiä töitä. Vaaralan raitiovaunuvarikko toteutetaan erillisen hankesuunnitelman perusteella ja sen kustannuksiksi on arvioitu 79 miljoonaa euroa.

Vantaan ratikan liikennöintikustannukset vuonna 2030 ovat noin 17,8 miljoonaa euroa. Hankkeen arvioidaan lisäävän samana vuonna HSL-kuntayhtymän kuluja noin 24 miljoonaa euroa ja Helsingin kuntasuutta noin 4 miljoonaa euroa.

Helsingin kaupunkitaloudellisia vaikutuksia ei ole arvioitu yhtä laajasti kuin Vantaan kaupunkitaloudellisia vaikutuksia. Helsingin kaupunkitaloudellisten vaikutusten laaja arviointi edellyttäisi erillistä arviota ratikan vaikutuksesta Helsingille tilitettäviin lipputuloihin, runkobussivaihtoehdon rakentamiskustannuksista, kiinteistötaloudellisista tuloista ja vero-vaikutuksista. Kertaluonteisena eränä Helsinki olisi saamassa noin 3 miljoonan euron suorituksen osakemerkintöinä, mutta silti hankkeen rakentamisen vaikutuksen arvioidaan olevan Helsingin kaupunkiliikenteen osalta hieman alle 10 miljoonaa euroa negatiivinen.

Ratikka todennäköisesti tuottaa Helsingille kiinteistötaloudellisia tuottoja Mellunmäessä, jos ratikan oletetaan kasvattavan kiinteistöjen arvoja ja vauhdittavan kiinteistökehittämistä samalla tavalla kuin Vantaalla. Ratikan verovaikutukset Helsingille riippuvat ratikan rakentamiseen liittyvistä verotulovaikutuksista, kaupungin asukasluvun muutoksista, muuttajien iästä ja sosioekonomisista taustoista sekä asukkaiden palveluiden tuottamisen kustannuksista.

Merkille pantavaa on myös ratikan tuoma positiivinen mainevaikutus Mellunmäen alueen kaupunkiudistusalueelle.

Hankkeen vaikutukset

Raitiotien toteuttamisen vaikutuksia liikennejärjestelmään on arvioitu seudullisella Helmet-liikennemallilla. Vertailuvaihtoehtona on runkobussilinjasto ja siihen tukeutuva pienempi määrä uutta maankäyttöä. Raitiotien matkustajamääräksi vuonna 2030 on arvioitu 31 000 matkustajaa vuorokaudessa. Raitiotie lisää kestävien kulkutapojen osuutta vaikutusalueellaan ja palvelee monipuolisesti vaihdollisia matkaketjuja. Raitiotien rakentamisen yhteydessä toteutetaan nykyistä parempia jalankulun ja pyöräilyn olosuhteita sekä parannetaan katu ympäristön turvallisuutta ja esteettömyyttä.

Raitiotien melu- ja värinäselvitysten perusteella Helsingin osuudella ei ole tarvetta erityisille suojaustoimenpiteille. Rakentaminen aiheuttaa työnaikaisia haittoja liikenteelle sekä lähialueen asukkaille ja yrityksille. Hankesuunnitelmassa on esitetty keinoja työmaa-aikaisten haittojen vähentämiseksi. Raitiotien Helsingin osuuden läheisyydessä ei ole arvokkaita tai rauhoitettuja luontokohteita. Ympäristövaikutusten arviointia tarkennetaan ja täydennetään Länsimäentien asemakaavan valmistelussa ja tarkemmassa jatkosuunnittelussa.

Hankkeen yhteiskuntataloudellisessa kannattavuuslaskelmassa kokonaisuhyödyt ovat negatiiviset, sillä liikennöintikustannusten kasvu ylittää käyttäjähyötyjen arvioidun summan. Laskelma ei sisällä kaupunkikehityksestä syntyviä kiinteistötaloudellisia hyötyjä, jotka ovat Vantaan kannalta merkittävät.

Hanke on näkyvä esimerkki Helsingin ja Vantaan kaupunkien halusta ja kyvystä tehdä yhteistyötä.

Vuorovaikutus

Vantaan kaupunki on viestinyt ratikasta monipuolisesti eri kanavissa ja hankkeen suunnittelun yhteydessä on järjestetty laaja vuorovaikutus käsittäen muun muassa asukastilaisuuksia ja verkkokyselyitä, joihin myös helsinkiläiset ovat voineet ottaa kantaa. Vuorovaikutus on kuvattu hankesuunnitelmaraportissa. Hankkeen etenemisestä on viestitty Helsingin kaupungille ja muille kumppaneille kaupunginjohtajan johtamassa seurantaryhmässä. Vuorovaikutus jatkuu hankkeen jatkosuunnittelussa.

Länsimäentien pohjoisosan ja Laakavuoren koulun ympäristöineen asemakaavamuutoksen valmistelun yhteydessä on mahdollisuus mielteiden esittämiseen ja muistutusten tekemiseen. Kaavaehdotuksen valmistuessa syksyllä 2023 se asetetaan julkisesti nähtäville. Kaavan valmistelun aikana saatu palaute raportoidaan ja siihen vastataan vuorovaikutusraportissa.

Jatkosuunnittelu ja toteutus

Länsimäentien alueelle on vireillä kaavamuutos, jolla luodaan edellytykset raitiotien ja sen päätepysäkin toteuttamiselle ja tarkennetaan raitiotien teknisiä ratkaisuja. Mellunmäen keskuksen asemakaavamuutoksessa metroaseman ympäristöstä kehitetään tiivistä alueellista lähikeskusta ja liikenteen solmukohtaa. Lähialueella on vireillä myös muita täydennysrakentamishankkeita.

Seuraavassa suunnitteluvaiheessa laaditaan katusuunnitelmat ja rakentamisen edellyttämät tarkemmat rakennustekniset suunnitelmat.

Helsingin osuuden toteutusvastuu on Kaupunkiliikenne Oy:llä, joka järjestää hankkeen toteutusorganisaation ja selvittää toteutustavan. Vantaan kaupunki valmistelee oman osuutensa kilpailuttamista kahteen toteutusallianssiin jaettuna. Osallistuminen allianssiin tai hankkeen toteutuksen hankinta muutoin yhteishankintana Vantaan kanssa selvitetään.

Vantaan kaupungin tavoitteena on raitiotien rakentamisen aloitus vuoden 2024 aikana ja hankkeen valmistuminen vuoteen 2029 mennessä.

27.09.2023

Asia/6

Helsingin osuuden toteutus ajoitetaan tälle aikavälille siten, että se sopii yhteen Vantaan puoleisen osuuden rakennustöiden sekä muiden alueen investointien kanssa ja siten, että yhdessä sovittava liikenteen aloittamistavoite voi toteutua.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Yhteenvedo Vantaan ratikan Helsingin hankeosuudesta
- 2 Vantaan ratikan hankesuunnitelma
- 3 Mellunmäen keskuksen kunnallistekninen yleissuunnitelma
- 4 Länsimäentien ja Jänkäpolun yleisasemapiirustus

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote

Vantaan kaupunki

Otteen liitteet

Esitysteksti

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunta
Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto
Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 11.09.2023 § 537

HEL 2023-008218 T 08 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy Vantaan ratikan hankesuunnitelman ohjeellisena noudatettavaksi ja hankkeen Helsingin osuuden toteuttamisen siten, että

27.09.2023

Asia/6

- raitiotien ja siihen liittyvän katuinfrastruktuurin arvonlisäveroton enimmäishinta on 15 miljoonaa euroa (Maarakennuskustannusindeksi 10/2022, pisteluku 128,37, 2015=100),
- kaupunki neuvottelee valtion kanssa valtionavusta hankkeelle syksyn 2023 aikana, ja
- toteutuksen ehtona on, että Vantaan kaupunki käynnistää oman hankeosuutensa rakentamisvaiheen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 08.08.2023 § 393

HEL 2023-008218 T 08 00 02

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle Vantaan raitikan hankesuunnitelman hyväksymistä ohjeellisena noudatettavaksi ja hankkeen Helsingin osuuden toteuttamista siten, että

- raitiotien ja siihen liittyvän katuinfrastruktuurin arvonlisäveroton enimmäishinta on 15 miljoonaa euroa (Maarakennuskustannusindeksi 10/2022, pisteluku 128,37, 2015=100),
- kaupunki neuvottelee valtion kanssa valtionavusta hankkeelle syksyn 2023 aikana, ja
- toteutuksen ehtona on, että Vantaan kaupunki käynnistää oman hankeosuutensa rakentamisvaiheen.

Käsittely

08.08.2023 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavana oli projektinjohtaja Anton Silvo. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Anton Silvo, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 37489
anton.silvo(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI93 2001 1800 2050 59

Alv.nro

FI02012566